jaannukseen saakka ja senkin keskuudesta häviölle joutuneet alkoivat heitellä lemmensilmäyksiä järjestöä kohtaan. Siitä saakka on hän harhailut orpona, kunnes vihdoin äkkäsi kuusamolaisuuden kallion amerikalaisella maaperällä ja iski vapisevat kinttunsa sen sekavaan pintaan, laatien mainitun "selostuksen" yhtymisensä syistä.

Ja hellästi onkin päivälehteläinen sakki ottanut vastaan korpeen eksyneen lampaansa.

Me puolestamme toivomme, että tämä viimeinen Pollarin "oma pohja" olisi kestävämpää laatua kuin mitä hänellä on viimeisten vuosien aikana ollut, sillä jos ei hän viihdy nyt valitsemassaan seurassa, niin hänet mahdollisesti sen jälkeen löydetään jostakin Fergus Fallsin yhdyskunnasta ja siihen yhtyneillä ei ole niinkään usein tilaisuutta muuttaa "pohjaa".

—□—

MOITTEETON MIES.

Porvarilliset neuvojamme näkevät meissä työläisissä sangen paljon vikoja ja paheita, mutta toisinaan he löytävät keskuudestamme Jussin, joka vastaa heidän toiveitaan. Tavallisesti meitä syytetään tuhlaavaisuudesta, mutta vallankin silloin kun me vaadimme palkan ylennystä. Silloin sanotaan palkan olevan hyvän, mutta meidän elävän niin tuhlaavaa elämää, että meille ei jää mitään säästönä pahan päivän varalle. Olemme koettaneet heille selittää tilastojen avulla, että työläisten keskimääräinen palkka on tuossa viidensadan dollarin korvilla vuosi, ja että työläinen perheineen, tulakseen kunnollisesti toimeen tarvitsee 800 dollarista ylöspäin vuodessa, aina $1,200 saakka, riippuen seudusta, jossa hän asuu, ja, että mitä sen pienemmistä tuloista säästetään se tapahtuu terveyden ja ihmisyyden kustannuksella. Niin olemme selittäneet, mutta nyt meidän täytyy myöntää, että olemme olleet surkeasti väärässä.

Tämän tunnustuksemme johduimme tekemään luettuamme eräästä porvarilehdestä seuraavan "todistuksen":

"Stilman M. Kenney, pumpulimyllytyöläinen Augustasta, Me., kerskuu työneensä elintarvekysymyksen aivan pirstoiksi. Kenney ansaitsee kymmenen dollaria viikossa, mutta säästää siitä $9.20, jonka hän viepi pankkiin joka lauantai. Ja hän haluaisi tietää mikä vaivaa työläistä silloin kun hän voipi säästää 92 prosenttia sisääntuloistaan. Hänen viikottaisella kulutuslistallaan on m.m. seuraavat erät: Simpukolta 8 senttiä; vanhuuden halventamaa leipää, 14 senttiä; suolattua silavaa, 8 senttiä; malassia, 4 senttiä; kannutettua maitoa, 9 senttiä; lmppuöljyä 3 senttiä y.m. elämäntarpeita samassa suhteessa, kunnes summa on noussut 80 senttiin. Voidakseen suorittaa tämän taloudellisen ihmeen on Kenney luopunut voista, munista, sokerista, kahvista, teestä; kaakaosta, tupakasta ja alkoholijuomista, hän käyttää vain hiukan lihaa, suorittaa itse pyykinpesun, lainaa vetensä, asuu ilman telefoonia, kaasua ja sähköä, sekä on jättänyt lämmitysaineista huolehtimisen jumalan haltuun. Hän ei matkusta rautatiellä, ajaa 10 sentin edestä vuodessa katuvaunussa ja käypi kerran vuodessa sähkökuvissa. Hänellä ei ole perhettä."

Mitäs sanotte te, jotka kanssamme olette olleet halukkaat väittämään, ettei työläisellä ole tilaisuutta säästää parin dollarin päiväpalkasta ja että puhe säästäväisyydestä on porvarien keksintö, jolla he koettavat saada työläiset kiristämään suolivyötään ja siten osottamaan kuinka vähällä he voisivat tulla toimeen, että kapitalistit sitten voisivat alentaa palkat parhaan nälkätaiturin saavutusten perusteella?

Eikö tunnu hiukan siltä kuin olisitte saaneet nokallenne?

Pitäisi ainakin tuntua!

Mahdollisesti te turvaatte siihen verukkeeseen, ettei Mr. Kenney tilaa Toveria eikä Toveritarta, mutta mitäpä hän niillä tekisikään, kun hän kerran osaa säästää noinkin hyvin ilman lehtien neuvoa. Onpa hän mennyt vielä pitemmällekin. Hänellä nähkääs ei ole minkäänlaisia kynttilöitä, ei kotitekoisiakaan, ja kyseenalaista on, käyttääkö hän ollenkaan nenäliinaakaan; se ei ole oikein Mr. Kenneyn tapaista. Kaikesta päättäen voitanee hänet ainakin toistaiseksi asettaa kaikkien säästäväisyys-apostolien etupäähän.

Uudistakaa tilauksenne ajoissa ettei lakkautusta lehden lähettämisessä tule tapahtumaan!

Tehkää ostoksenne niistä liikkeistä, jotka ilmottavat tässä lehdessä

Liian lievä vaaliohjelma

Mitään täsmällisiä tietoja ei vielä viime kansallisvaalien tuloksista mahtane olla, vaan varmaan tiedämme sen, että sosialistipuolueen äänimäärä on jonkun verran pienempi kuin edellisissä vaaleissa. Siitä päättäen näyttää niinkuin työn ja pääoman välinen taistelu olisi lannistunut poliittisella areenalla. Näyttää aivan kuin kahden hyvin voimakkaan ja taloudellisessa yhteiskuntasuhteessa toisilleen jyrkästi vastakkaisten luokkien keskinen kamppailu osoittautuisi ilmaisevan lannistumisen ja heikentymisen oireita, sen sijaan kun tuon ottelun on toivottu olevan vaurastuvan ja yhtyvän siksi kunnes alempi kansankerros on saavuttanut itselleen oikeuden mukaan kuuluvan aseman. Ja tämä näennäinen (jos kohtakin näennäinen), työläisluokan ponnistelun herpaantuminen on siksi epämieluinen ilmiö, että se kiihoittaa sosialisteja ajattelemaan. Se pakoittaa luokkataistelijat joko tietoisesti tai vaistomaisesti harkitsemaan tappion syitä, jos seurauksiakin. Jos tässä tämän asian käsittelyssä annettaisiin pelkälle mielikuvitukselle rajaton valta, niin saattaisi syntyä harhakäsitteitä ja kalliille asialle vahingollisia johtopäätöksiä niistä syistä, joiden vaikutuksesta puolueen kasvavaksi osoittautunut äänimäärä laski. Mahdollisesti voisi kehittyä voimaan sekin ymmärrys, että omistavan ja työtätekevän luokan sopusointu on luotu, ja että tuo luominen on tapahtunut kapitalistipuolueen kautta siinä määrin, ettei huomion arvoista ristiriitaa enään olisikaan. Saattaisi joku mielikuvittelija tulla siihenkin hullunkuriseen ja naurettavaan käsitykseen, että porvarien viimeaikaiset työläisten suojeluslait vastaisivat jotakuinkin niitä vaatimuksia joita työläisten puolesta on jo esitetty, mutta ollenkaan niin ei todellisuudessa ole asian laita. Meidän on jätettävä valheelliset äänimäärän laskemisen syyt syrjään ja käsiteltävä todellisia syitä jotka kaikeksi onneksemme ovat helpot poistaa ensi vaaleihin mennessä.

Häviön syitä lövdämme runsaasti sosialistipuolueen kansallisvaaliohjelmassa, missä ei ole kyllin selvästi ja jyrkästi tulkittu työläisäänestäjille niitä vaatimuksia joita kukin työllä rasitettu yksilö rahellisestä tahdosta itseään kohtaan noudattaisi. Sosialistipuolueen vaaliohjelma kokonaisuudessaankaan ei ollut kylliksi selvätajuinen ja jyrkkä herättämään vähemmän ajattelevien työläisten kiinteää huomiota, varsinkaan niin kriitillisenä aikana kuin viime marraskuulla. Ohjelmassamme ei ollut yhtään suuremman huomion arvoista vaatimusta ja usea ohjelmamme pykälä on näennäisesti kadottanut merkityksensä porvarien kierän lainlaadinnan myötävaikutuksesta; jos vaikkakin se vaatimuksien arvon haihtuminen lie ainoastaan olettamismahdollinen niin on se kuitenkin jäänyt tosiasiaksi sellaisille jotka eivät seuraa yhteiskuntapolitiikkaa. Me myönnämme että vaalitkin, siinä määrin kuin sosialistit ovat kysymyksessä, ovat vain työn ja pääoman välistä kamppailua, jolla on oleva, kuten ainakin tappelun pohjana ristiriita. Ankara ja jyrkkä riita luopi aina mahtavan ja tuiman taistelun, mutta ristiriitaa ei ohjelmamme tulkinnut täydellisesti, sen näemme jo teollisuusoloja koskevassa vaatimuksessa, jossa luvataan parantaa työläisten olosuhteita seuraavasti:

"1) Lyhentämällä työpäivää suhteellisesti koneitten lisääntymisen ja tuotantokyvyn mukaan."

Siinä ei sanota täsmälleen kuinka lyhveksi työpäivä lyhennetään, vaikka puhuttaessa yleisistä valtion töistä määritellään se ei korkeammaksi kahdeksaa tuntia, joka on hävyttömän pitkä raatamisaika nyt nykyisen konetekniikan ja tieteellisen työnkiihkoisuus aikakaudella. Kahdeksantunnin työpäivä oli hyvin jyrkkä vaatimus 40 vuotta sitte, jolloin äiti värttinällä kehräsi ja isä kaivoi maaleikkauksia puulapiolla, mutta nyt hövrylapion ja sähköraiteen hyväksi kehityttyä ei neljäntunnin päivä olisi yhtään radikaalisempi, jos sitä verrattaisiin Marxin aikaiseen vaatimukseen. Ja toiseksi, työpäiväähän ovat jo vähin porvaritkin lyhentäneet tai luvanneet pian sen tekevänsä. Henry Ford teettää vain kahdeksan tuntia ja aikoo lyhentää vieläkin kahdella tunnilla. Demokraattinen hallitus myönsi viime syyskuun 2 päivänä kahdeksan tunnin päivän 300,000 rautatietyöläiselle, joka ei kuitenkaan tule toteutumaan, mutta vei se pois tehokkuuden sosialistien työpäivän lyhennys vaatimukselta.

"2) Hankkimalla vapauden järjestyä ja toimia taloudellisesti ja poliittisesti."

Tämän vapaudenhan jo porvarillinenkin perustuslaki myöntää. Tosin kyllä ovat sitä huomattavissa määrin porvarit joillakin paikkakunnilla laiminlyöneet, joten ohjelmassa tarvitseisi tuollaista menettelyä tuomita ankarammin. Se kyllä sietäisi sen.

"3) Hankkimalla jokaiselle työläiselle lepoaikaa vähintäin puolitoista päivää viikossa."

Tässä eivät työläiset päässeet selvyyteen tarkoitettiinko sillä, että täydellä palkalla vaiko ilman sitä. Jos ilman, niin mehän olemme saaneet levätä välistä 4—5 kertaa pitemmältäkin kuin mitä vaatimuksessa oli.

"4) Järjestämällä tehokkaamman työtapojen, tehtaiden ja kaivantojen tarkastuksen."

Sitähän juuri porvaritkin kehuvat tekevänsä ja ovat useissa valtioissa viimeisen viiden vuoden aikana sen eteen lakejakin laatineet; vaikkakaan työläisten tapaturmat eivät ole muuta kuin lisääntyneet niin kuitenkin saivat porvarit vastata sellaiseen toimenpiteeseen jo kerinneensä ryhtyä. Sosialisteilla olisi tarvinnut olla tämän pykälän tilalla työnteettäjän täydellinen vastuunalaisuus työläisen loukkaantumisen suhteen, jos kohtakaan ei nyt silmä silmästä ja hammas hampaasta, niin kuitenkin siten, että loukkaantuneen kivut ja kykenemättömyys olisi työnteettäjän korvattava mahdollisimman suurella rahasummalla, se vasta turvaisi työläisiä loukkaantumista vastaan.

Viidennen ja kuudennen pykälän sivuutan niiden monien toisilleen vastakkaisten tarkoitusperiensä puolesta.

"7) Minimipalkkataksojen säätämisellä."

Alinpalkkalaki ei ole mahdollinen noudattaa. Jos työttömyyttä ilmenee niin tarjoutuu työläinen tekemään työtä alle laissa määrätyn palkan ja toinen syy on se, että jos palkat yleensä yhteiskunnassa kallistetaan, niin silloin tävtyv määrätä laissa kullekin tuotetulle tavaralle hinta, etteivät elintarpeet pääse nousemaan liian korkealle, ja se on mahdotoin kansainvälisen kaupan aikana toteuttaa, ja sen huomasivat porvaritkin lyödessään puoluettamme alas viime vaalien edellä.

"9) Perustamalla äiteyseläkkeen."

Sillekin asialle ovat vastapuolueet ehtineet lainata huomionsa. Useissa valtioissa on sellainen äiteyseläkelaki. Siis tähän kohtaankin olisi tarvinnut asettaa joku täydellisempi vaatimus.

Yhteisomistusta koskevassa ohjelmassa vaaditaan otettavaksi työnvälitystoimistot valtion haltuun. Näyttääpä niinkuin sosialisteilla olisi ollut aikomus ruveta harjoittamaan orjakauppaa oikein valtion kustannuksella. Nykyään on liian paljon työläisiä tarjolla kaikkiin työpaikkoihin ja jos sosialistien aikana työpäivä lyhennettäisiin niin työvoiman puute saattaisi joissakin paikoin tuntuvasti ilmetä, se saisikin tapahtua rangaistukseksi kapitalisteille jotka ovat kohdelleet työläisiään huonosti. Ja tämä pykälä on aineellisesti sosialistien vapaus-aatevastainen joten se olisi saanut jäädä pois ohjelmasta.

Veroitustoimenpide oli sosialisteilla vallan mainio, mutta sekin kadotti merkityksensä porvarien viime syyskuun 8 päivänä laatiman kansallisverolain (Underwood Tax Bill) vaikutuksesta. Se on asteettainen tulevero, vaikka ei kylläkään läheskään sellainen mitä sosialistit tarkoittivat ohjelmassaan.

Jos nyt katselisimme tuota viime vaalien puolueohjelmaamme yleisesti niin huomaamme siinä löytyvän syyn puolueen äänimäärän laskemiseen. Vaikka suurena tekijänä tiedämmekin olleen oman velttoutemme, joka sekin suureksi osaksi johtui siitä, ettemme osanneet kyllin selvästi esittää vaatimuksiamme. Porvaripuolueiden kierä lainlaadinta juuri vaalien edellä oli myöskin syy siihen ettei sosialistien jo silloin laadittu vaaliohjelma voinut näyttää paljon eroavan siitä mitä demokraatit työläisten luullen olivat jo toteuttaneet. Sosialistinen vaaliohjelma on ensivaaleissa laitettava niin selväpiirteiseksi ja jyrkäksi tarkoituksiltaan, että sen nähtyään tai kuultuaan jokaisen työläisen, yksinpä vähemmänkin tietoisen raatajan mieli voiton himosta pääsee innostumaan.

Paul Oman.

Vaikka emme kaikissa kohdissa olekaan toveri Omanin kanssa samaa mieltä puolueemme äänimäärän laskemisen syistä, pidämme hänen kirjoituksensa kuitenkin julkaisemisen arvoisena. Itsekritiikki on puolueemme tärkeimpiä tehtäviä ja vastakkaisia mielipiteitä esittämällä siihen tarjoutuu parhain tilaisuus. Palaamme tähän juttuun tuonnempana vielä uudelleen, sen lisäksi mitä jo ennen olemme sanoneet siitä. — Toimitus.

—□—

Se aluejako Canadassa

Koska parikin toveria on käynyt käsittelemään kirjotustani "Se aluejako Canadassa" ja tehneet sen tavalla, joka ei oikein tyydytä allekirjottanutta, niin on paikallaan lisätä asiasta sana pari.

Tov. A. B. Mäkelän kirjotuksen mukaan Raivaaja olisi tehnyt meille canadalaisille hyvää jos kuinka paljon, mutta me olemme olleet sellaisia hölmöjä, ettemme ole osanneet ottaa vastaan sen tarjoamaa siunausta. Se olisi meille perustanut ja kustantanut ihan oikein oman äänenkannattajan. (Mitä kaikkea se nyt olisikaan tehnyt, on tarpeetön luetella). Ja vihdoin viimein kun ei muuta huolittu niin se ainakin otti kirjakaupan ja välitysliikkeen huostaansa sellaisilla ehdoilla, että sen avulla kuulutaan saatavan oma äänenkannattaja tulevaisuudessa. "Sitte kun sellaisen saantia ei enää pelätä."

Koska noista edesmenneistä asioista kerran jouduttiin puhumaan, niin katsotaanpa hieman sitä lehden perustamiskysymyksen toista puolta. Raivaajan johtokunta kirjelmässään Canadan s. s. osastoille selvitellessään liikesuunnitelmiaan, sanoo m.m.: "Tämän jälestä arveltiin että ne (tarkoittaa Toveria ja Työmiestä) eivät voi Raivaajalta kieltää sitä voimassa olevaa 40 pros. alennusta, koska meillä on kirjalliset sopimukset siitä." Raivaajassa laskettiin, että kun se saa perustaa lehden canadalaisille, niin tulee se saamaan kaikki entiset Työkansan tilaajat, joka oli muutoin luonnollista, mutta kun canadalaiset ovat kerran tottuneet seuraamaan päivälehteä, niin ei niitä viikkolehti enää voi tyydyttää, vaan ne tilaavat jonkun yhdysvaltalaisen päivälehden. Mutta silloin se olisi ollut tilattava oman äänenkannattajan välityksellä, ja silloin Raivaaja olisi päässyt saamaan tuon ikävöimänsä 40 pros. Liike olisi alkanut menestymään mainiosti, mutta kenenkä kustannuksella? Nyt sitte kun toisten kustannusliikkeiden kanssa tehty sopimusaika olisi kulunut umpeen, eikä sitä olisi enää samoilla prosenttiperusteilla uusittu, olisi Raivaaja tarjonnut Canadan s. s. järjestölle liikkeen valmiissa kunnossa, joka tuotti sievoista voittoa, mutta jonka Raivaaja olisi hyväntahtoisesti luovuttanut järjestölle, tahi sitte lakkauttanut 30 p. ylössanomisajalla, kuten sopimukseen sisältyi.

Että Canadan s. s. järjestön jäsenistö aikoinaan ei ottanut vastaan tuota tehtyä lehtitarjousta, sen selvittely ei kuulu tähän.

On muuten ihmeellistä, että tov. Mäkeläkin on nyt niin kovin innostunut tuohon "oman äänenkannattajan" saantikysymykseen. Silloin kun meillä canadalaisilla oli sellainen, ei Mäkelä näyttänyt siitä suuria välittävän, koska, niin pitkälle kuin muistini kantaa, ei Mäkelä suvainnut muistaa Työkansaa kynänpiirrolla. Ja kuitenkin jokainen tietää minkälainen merkitys sillä on lehden menestymiselle, jos sillä on huomatuita kirjeenvaihtajia. Nyt kuitenkin pitäisi saada oma äänenkannattaja keinoilla millä hyvänsä. Se on Mäkelän "logiikkaa".

Tov. Mäkelä sanoo, että "Kotila näköjään ei voi antaa anteeksi sitä, että Raivaaja pidättää enimmän osan liiketuloista itselleen". Merkillistä kuinka väärin voidaan tahi halutaan ymmärtää. Puolestani ei minulla ole mitään sitä vastaan, kun vaan Raivaaja tyytyy omiin tuloihinsa, mutta nyt kuin se haluaa puliveivata toisten liikkeiden tuloista itselleen hyvän osan, ja sitte teolle olisi välttämättä saatava Canadan s. s. osastojen yhteinen hyväksyminen, niin siinähän se on se mutta. Edelleen sanoo tov. Mäkelä: "Sen sijaan on hänessä miestä tappelemaan Työmiehen ja Toverin puolesta, jotka eivät mitään halua panna likoon meidän järjestömme takia". Mäkelä selittäköön, koska ja millä tavalla olen sitä tappelua käynyt. Meidän canadalaisten ei kannata mielestäni "tapella" erityisesti minkään yhdysvaltalaisen lehden puolesta. Kukin tilaa sitä lehteä joka parhaiten tyydyttää sekä uutis- että muut tarpeet.

Sitte se toisten lehtien "likoon pano meidän järjestön hyväksi". Kai Mäkelä muistaa, että esim. Työmies aikoinaan lupautui luovuttamaan 30 pros. sen 5 pros. lisäksi, jonka se nykyään luovuttaa Canadasta tulevasta liikkeestä, ehdolla, että ne varat käytetään niin sanottujen Työkansan toverilainain maksamiseen. Mutta syystä eli toisesta Canadan s. s. järjestön toimeenpaneva komitea sen sopimuksen rikkoi. Olen siinä käsityksessä, että oikealla tavalla menettelemällä Yhdysvaltain s. s. järjestön hyväksymät lehtiliikkeet olisivat taipuneet luovuttamaan, sanokaamme 10 pros Canadan s. s. järjestölle täältä tehdystä liikkeestä, ja se olisi ollut tuntuva apu otettuna huomioon se ahdinkotilanne, jossa järjestömme nykyään on. Mutta se agiteeraus, jota Raivaajan taholta käytiin, pilasi asian, että nykyään ei näytä enään oltavan selvillä mistä kulloinkin puhutaan.

Toivottavasti tov. Mäkelä tämän jälkeen hentoo sanoa "mitä Kotila oikeastaan tarvitseisi", jonka hän viime kerralla heitti sanomatta.

Canadan s. s. järjestön sihteeri on myöskin Toverin No. 296 lähtenyt selostamaan kirjotustani, joten joku sana sen johdosta. Tov. J. W. Ahlqvist sanoo: "Tov. Kotila on kirjotuksessaan antanut kysymykselle sen muodon, että Raivaajan vetoomus osastoihin johtui siitä, että se ei saa osastojen asiamiesten ottamista tilauksista, jotka kulkevat Sudburyn välitysliikkeen kautta, 40 prosenttia." Jos sihteeri on tullut kirjeestäni yllä olevanlaiseen käsitykseen, niin on se johtunut heikosta kielenkäyttötaidostani. Sitä en ole kuitenkaan tarkoittanut. Luulen olevani "kuusalla", mistä "Raivaajan vetoomus osastoihin" johtui, mutta jätän sen tämän yhteydessä selittämättä, koska tämä ilmankin venyy kiusallisen pitkäksi.

Toisessa paikassa kirjotustani tov. Ahlqvist sanoo, ettei T. K. menettelyä kirjakaupan suhteen vastustanut yksikään osasto. Nyt on otettava huomioon että tuossa kirjakauppakysymyksessä on toimeenpaneva komitea menetellyt hieman omituisesti alunpitäen. Kun T. K. otti haltuunsa kirjoja Työkansan vararikkopesästä, ja perusti järjestölle kirjakaupan, niin se sitte, kun se oli jo perustettu, alisti tekonsa osastojen hyväksyttäväksi. Luonnollisesti osastot hyväksyivät T. K. menettelyn, koska se selitettiin tapahtuneen välttämättömyyden pakosta. Jos silloin olisi joku osasto tahi yksilö noussut sitä vastustamaan, niin minkälaisen nimen olisi se osasto tahi yksilö silloin saanut? Ehdottomasti olisi leimattu yhteisten asiain sotkijaksi, vastustajaksi, y.m. Kirjakaupan siirto Raivaajalle tapahtui kutakuinkin samalla tavalla. Kun se alkoi tuottamaan tappiota ollessaan järjestön huostassa.

Taas T. K. selitti kuinka edullisilla ehdoilla se onnistui siirtämään tuon "tappiota tuottavan liikkeen" Raivaajalle ja saamaan sen s. s. järjestölle hyötyä tuottavaksi liikkeeksi ja taas osastot hyväksyivät ja olivat vaiti yhteishyvän tähden. Mutta yhteishyvän tähdenkään ei saisi aina vaieta, sillä mitä pitemmälle tuo vaikeneminen jatkuu, sen vakavampiin selkkauksiin se johtaa, kuten näyttää käyneen tässäkin jutussa.

—A Kotila.

—□—

Kansankirjeitä

CANADA

WEBSTER CORNERS.

No nyt sitä sitte on taas Websterin nurkalla tulossa jotain semmoista, joka varmasti tulee kohottamaan sielun jokapäiväisyyden harmaasta arkitunnelmasta hengen korkeihin ilmakerroksiin. Uudenvuoden päivänä pidettiin niinaittain se suuri huvitoimikunnan kokous, jossa päätettiin niin paljon asioita, että tuli ainakin virstaa pitkä pöytäkirjakin. Muun muassa päätettiin ottaa harjoteltavaksi kolminäytöksinen näytöskappale "Kylkiluu", esitettäväksi jolloinkin tammikuun lopulla.

Myöhemmin päätti huvitoimikunta toimeenpanna naamiohuvit. Ja tarkotuksella saada enemmän naamioituja huveihin, päätti huvitoimikunta asettaa ovirahaa naamioimattomilta 35c, kun sitävastoin naamioiduilta 25c. Päältäkatsojilla ei ole oikeutta tanssia ennen kuin naamiot otetaan pois, joka tapahtuu klo kymmenen. Koettakaapa pukea ja naamioida niin huvittavasti kuin mahdollista, että päältäkatsojatkin saavat nauttia rahansa edestä. Siis haalille 13:s päivä tammik.

Juhlatkin

ovat siis taaskin olleet ja menneet. Joulu — rauhan juhla — kristittyjen ylpeys. Kristinopin täytyy olla tosi, sanoo kirkko. Jos se ei olisi tosi, ei se olisi voinut niin paljon vaikuttaa ihmiskunnassa ja niin kauan aikaa.

Kristinoppi on rauhan aate, sanovat he.

Onko se vaikuttanut rauhan eteen? Ei. Ajatelkaa uskonsotia, ristiretkiä, pyhää inkvisitsionia. Mitä oli kolmikymmenvuotinen sota? Mitä vaikuttaa krinstinopin rauhanaate tänäpäivänä?

Natsarealainen! sinä olet voittanut! Nämät sanat ovat papit asettaneet Napoleonin suuhun, ollessaan vangittuna Helenan saarella. Mutta kun ottaa huomioon, että Napoleonin sodat olivat vaan lastenleikkiä nykyisiin verraten, niin täytyy kai pappien panna hänen peruuttamaan sanansa, sillä Natsarealainen ei ollut silloin vielä voittanut.

Napoleonin henki, edustaen sotaa, elää yhä.

Kuinka suuria ovatkaan tämänpäivän Napoleonit! kristinopin, rauhanaatteen värjöttäessä avuttomana.

Mutta samalla aikaa kun pilven tapaiset mustat haaskalintulaumat kuoleman kaameasti raakkuen Europassa, ulvoo yhtä mustat papit homehtuneista saarnapöntoistään — maassa rauha; ja perkele hykertää käsiään pimeässä hornan loukossaan.

Kuninkaan ja maansa puolesta taistelemaan

sitä kuuluisi pitävän meidän suomalaistenkin lähteä. Äkäsiä ovat toiskieliset kun ovat kaikki poikansa lähettäneet ja me suomalaiset emme värväydy senkään lukuisammin. Annamme vaan toisten tapella "puolestamme" ja itse nautimme täällä elämästä, toisten vuodattaessa vertaan. — Niin. — Sitähän minäkin juuri olen ajatellut, mutta ei vaan ole vielä tullut mentyä.

Minulla ei nyt tosin ole maatakaan — ja kauhistuttaa vähän ottaakaan velaksi isänmaata. Minulla on semmoinen hieno kauhu noita jumalattomia förinkantoja kohtaan, jotka uhkaavasti ja voitonriemuisesti miljoonalukuisina töröttävät tiheissä ryhmissä kuin sotilaat paraatikentällä. Olen minä ajatellut niinkin, että jos sitä ottaisi akan ja jättäisi sen sitte taistelemaan noita kantorykmenttejä vastaan — ilman räjähdysaineita ja ampumavaroja ja lähtisi itse kurittamaan Humneja. Mutta sitte olen taas tuuminut odottaa siksi kunnes se pelastusarmeija ehtii siirtää ne sotalesket sieltä Englannista tänne — vanhainpoikain naitavaksi. Mutta kylläkai se sotaanmeno taitaa jäädä siksi kunnes tulee pakollinen sotapalvelus; ja akanotto siksi kuin tulee pakollinen naiminen — ja pakollinen rakastaminen — ja mitä eniten toivoisin — pakollinen rakastetuksi tuleminen. — C. Pelto.

Kannattakaa niitä liikkeitä, jotka ilmoittavat Toverissa.

HUOMIOON OTETTAVIA JUTELMIA

OSASTOILLE, KIRJALLISUUSKOMITEOILLE, ASIAMIEHILLE YNNÄ MUILLE.

Toverin tilaushinta korotetaan maalisk. 1 p.

Toverin Johtokunta kokouksessaan tammik. 6 päivä päätti korottaa Toverin tilaushintaa, joka korotus astuu voimaan Maaliskuun 1 päivä, 1917. Ottaen huomioon suuren paperin hinnan kohoamisen kuin myöskin mahdollisen toisen luokan postimaksujen kohoamisen, piti johtokunta tämän toimenpiteen välttämättömänä pakkona, välttyäksemme suuremmasta tappiosta lehden julkasemisessa.

NYT KAIKKI TILAAMAAN TOVERIA!

UUDISTAKAA TILAUKSENNE SAADAKSENNE SEN ENTISILLÄ HINNOILLA. KAIKKI TILAUKSET, JOTKA SAAPUVAT KONTTORIIMME ENNEN MAALISKUUN ENSI PÄIVÄÄ, OTETAAN HUOMIOON ENTISILLÄ HINNOILLA.

—Toverin Konttori.

Surulla ja ikävällä ilmoitan, että kuoleman kolkko käsi pois otti rakkaan vaimoni ja kolmen lapsen äidin

HILMA WIRKKULAN

jouluk. 19 p. 1916 Lowellissa, Ariz., viisi vuorokautta jälkeen synnytyksen, jolloin tapahtui lääkärien lausunnon mukaan "of pulmonary embolism" (veren häiriö). Vainaja oli syntynyt Kortesjärvellä, Vaasan läänissä, 8 p. syyskuuta, 1883. Ikävöiden muistelevat häntä minä kahden lapsen kanssa, kolme veljeä tässä maassa, isä Suomessa ja lukuisa joukko sukulaisia ja tuttavia täällä ja Suomessa.

Victor Virkkula ja lapset.

Voi kuolema sua,
kun tulit meille
ja taitoit äidin rakkahan.

Elämämme ikävin aika
se oli meille,
kun täytyi sinut, äiti-kulta,
peittää soran alle.

Järjestelmä sinä usvainen,
me vannomme sulle kostoa,
kun sinä ryöstit äidin meiltä
ennen keskipäivän nousua.

Lepäjä äiti vain rauhassa,
se on meidän viime tervehdys.
Hautakummullas kun seisomme
sitä kyynelhelmet kirkastaa.

Kiitos niille, jotka avustivat ja ottivat osaa vainajan surusaattoon.

Victor Virkkula ja lapset, Lowell, Ariz.

Täten ikävällä ilmoitan, että rakas veljeni

SETH TUHKALA

joutui kamalan kaivosmurhan uhriksi jouluk. 22 p. 1916, American kaivannolla, Michiganissa. Vainaja oli syntynyt Pyhäjoella, Etelän kylässä, O. l., marrask. 22 p. 1886, ollen siis kuollessaan 30 v. ja 1 kk. ikäinen. Lähinnä suremaan jäi 2 veljeä ja 3 sisarta tässä maassa, sekä isä ja 2 veljeä Suomessa, ja laaja toveri- ja tuttavapiiri tässä maassa ja Suomessa.

EMELI TUHKALA.

Oi Luoja, oi Luoja, sua kiroa en,
en kiroa kohtaloain —
minä kiroan valtoja tyrannien
ja vapauttain ikävöitsen.

Minä ikävöin vapautta ihmiskunnan
proletaarien sorrettujen —
minä ikävöin taistohon tuimimpahan
veriruusuja katkomahan.

ENSILUOKAN

KAUPPATAVARAA

yleinen hinta ja hyvä palvelus, on meidän motto Tulkaa katsomaan, huomaatte sen todeksi

Union Pacific Coal Co.

HANNA. WYO.

Parhaat Leivät

korput, keekit ja kukikset valmistaa

Hanna Bakery

ALFRED POLLARI omistaja.

Box 258. Hanna, Wyo.